A

16128 **120 MINUTES**

1. इन्दो-यूरोप्यन् भाषावर्गस्य कति विभागाः सन्ति।
   A) नव B) दश
   C) द्वादश D) अष्टौ

2. नवमशतके बैबिल् (Bible) कस्यां भाषायाम् अनूदितम्।
   A) Greek B) Persian
   C) Bulgarian D) Old English

3. संस्कृतभाषायां अनलः इति पदं कुतः गृहीतम्।
   A) द्रमिडभाषातः B) ग्रीक्भाषातः
   C) पेर्ष्यन्भाषातः D) प्राकृतभाषातः

4. पैशाचीभाषायां निबद्धं काव्यं किम्।
   A) सेतुबन्धः B) गउडवहो
   C) कर्पूरमञ्जरी D) बृहत्कथा

5. Who was the propounder of the Satam-Centum division?
   A) Verner B) Brugmann
   C) Ascoli D) Burrow

6. The change of ष to ख in North Indian Sukla Yajurvedins is an ------
   A) organic sound change
   B) acoustic sound change
   C) unconditional sound change
   D) conditional sound change

7. Which are retroflex sounds?
   A) Cerebrals B) Velars
   C) Sibilants D) Mutes

8. वेदे पृथिव्यः इत्यत्र बहुवचनं किं सूचयति।
   A) पूजाम् B) अनेकत्वम्
   C) पृथिवी द्यौः अन्तरिक्षम् इति त्रयम् D) द्यौः पृथिवी अन्तरिक्षम् इति त्रयम्

9. प्रभ्रंशयां यो नहुषं चकार-अत्र भाषाशास्त्रदृष्ट्या विशेषः कः।

A) Syntactical compound B) Elliptical compound
C) Etimology D) Thmesis

10. The change of a consonant into a vowel is called ------

A) Vocalization B) Diphthongization
C) Assimilation D) Dissimilation

11. अर्थापकर्षस्य उदाहरणं किम्।

A) पञ्चतां गतः B) दीनारः
C) ब्रह्मबन्धुः D) गवेषणम्

12. Who recognised the short vowel of half मात्रा .

A) Max Muller B) Prof. Sunil kumar Chatterji
C) Panini D) Modern Linguists

13. Who discovered the Law of Palatalisaton?

A) Uhlenbeck B) Brugmann
C) Wilhelm Thomson D) None of the above

14. Who was the Englishman who studied Sanskrit first?

A) Charles Wilkins B) Max Muller
C) Beinrich Roth D) A.L.Chezy

15. What is the name of the phenomenon where जहीहि becomes जहि.

A) Aphaeresis B) Rhotacism
C) Haplology D) Syncope

16. चादयोऽसत्त्वे-अत्र असत्वपदस्य अर्थः कः।

A) अद्रवम् B) अद्रव्यम्
C) अमूर्तम् D) अनुत्पन्नम्

17. प्रष्ठौहः-अत्र वृद्धिः केन सूत्रेण।

A) वृद्धिरेचि B) मृजेर्वृद्धिः
C) सिचि वृद्धिः परस्मैपदेषु D) एत्येधत्यूठ्सु

18. छे च इत्यनेन किं विधीयते।

A) श्चुत्वम् B) षत्वम्
C) नुडागमः D) तुगागमः

19. गतमहो रात्रिरेषा- अत्र किं प्राप्तम्।

A) उत्वम् B) रेफादेशः,
C) गुणः D) प्रकृतिभावः

20. प्रत्यक्षम् अत्र कः समासः।

A) द्वन्द्वः B) कर्मधारयः
C) अव्ययीभावः D) तत्पुरुषः

21. गोपी कृष्णाय तिष्ठते-अत्र आत्मनेपदं कस्मिन् अर्थे।

A) प्रकाशनार्थे B) गत्यर्थे
C) देवपूजनार्थे D) स्मरणार्थे

22. दानीयः इत्यत्र अनीयर्प्रत्ययः कस्मिन् अर्थे।

A) करणे B) हेतौ C) सम्प्रदाने D) अपादाने

23. वारणार्थानामीप्सितः इत्यनेन किं विधीयते।

A) कर्म B) करणम्
C) सम्प्रदानम् D) अपादानम्

24. ऋतेशब्दयोगे का विभक्तिः।

A) सप्तमी B) चतुर्थी C) पञ्चमी D) षष्ठी

25. प्रचक्रमे पल्लवरागताम्रा प्रभा पतङ्गस्य मुनेश्च धेनुः-अत्र आत्मनेपदं केन सूत्रेण।

A) वृत्तिसर्गतायनेषु क्रमः B) प्रोपाभ्यां समर्थाभ्याम्
C) वोताप्योः D) आङ उद्गमने

26. स्वादिष्वसर्वनामस्थाने-अत्र का संज्ञा विधीयते।

A) भसंज्ञा B) पदसंज्ञा
C) सर्वनामसंज्ञा D) उपपदसंज्ञा

27. प्रञ्चरात्रम् इत्यत्र विग्रहः।

A) पञ्च च ताः रात्रयः B) पञ्च रात्रयो यस्य तत्
C) पञ्चानां रात्राणां समाहारः D) पञ्चानां रात्रीणां समाहारः

28. रुच्धातोः योगे कः संप्रदानसंज्ञः भवति।

A) उत्तमर्णः B) ज्ञीप्स्यमानः
C) प्रीयमाणः D) स्मर्यमाणः

29. पिधानम् इत्यत्र अकारस्य लोपः कस्य मते प्रवर्तते।

A) कात्यायनस्य
B) भागुरेः
C) पौष्करसादेः
D) नागेशस्य

30. माहेश्वराणि इत्यत्र अण् प्रत्ययस्य अर्थः कः।

A) आगतः
B) कृतः
C) भूतः
D) दृष्टः

31. तैत्तरीयब्राह्मणं कस्य वेदस्य ब्राह्मणं भवति।

A) ऋग्वेदस्य
B) यजुर्वेदस्य
C) सामवेदस्य
D) अथर्ववेदस्य

32. सूक्तश्लोकाः केन कृताः।

A) नीलकण्ठेन
B) वासुदेवेन
C) परमेश्वरेण
D) नारायणभट्टेन

33. रघुवंशे कति सर्गाः सन्ति।

A) सप्तदश
B) एकोनविंशतिः
C) विंशतिः
D) एकविंशतिः

34. मल्लिनाथविरचितं किरातार्जुनीयव्याख्यानं किम्।

A) सर्वङ्कषा
B) सञ्जीवनी
C) घण्टापथः
D) प्रदीपः

35. मधुसूदनसरस्वतीकृतः अलङ्कारग्रन्थः कः।

A) भक्तिरसायनम्
B) भक्तिरसामृतसिन्धुः
C) भक्तिसंवर्धनशतकम्
D) भक्तिकौमुदी

36. उद्दण्डः कस्य सभापण्डितः आसीत्।

A) मानविक्रमस्य
B) देवनारायणस्य
C) नेत्रनारायणस्य
D) कोलभूपस्य

37. धनपालकृतं गद्यकाव्यं किम्।

A) जयन्तिका
B) गद्यचिन्तामणिः
C) तिलकमञ्जरी
D) ऋषभपञ्चाशिका

38. वेण्वारोहस्य प्रणेता कः।

A) सङ्गममाधवः
B) केलल्लूर् नीलकण्ठसोमयाजी
C) पुतुमनसोमयाजी
D) वटश्शेरि परमेश्वरः

39. ऋषिपुत्रपरमेश्वरकृतस्य मेघदूतव्याख्यानस्य नामधेयम् किम्।

A) विद्युल्लता B) प्रदीपः

C) सञ्जीवनी D) सुमनोरमणी

40. त्रिविक्रमभट्टविरचितं काव्यं किम्।

A) नलचम्पूः B) कीरदूतम्

C) पारिजातहरणम् D) कुवलयमाला

41. श्रीकृष्णविजयमहाकाव्यस्य कर्ता कः।

A) सुकुमारकविः B) शङ्करकविः

C) लीलाशुकः D) नारायणभट्टः

42. शिल्परत्नस्य कर्ता कः।

A) वासुदेवः B) नारायणः

C) नीलकण्ठः D) श्रीकुमारः

43. परीक्षित्तुरामवर्मणः न्यायशास्त्रग्रन्थः कः।

A) नचरत्नमाला B) व्युत्पत्तिवादसिद्धान्तमाला

C) सुबोधिनी D) हेत्वाभासोदाहरणकाव्यम्

44. संस्कृतभाषायां कैक्कुलङ्कररामवारियर्महोदयेन कृतः आयुर्वेदग्रन्थः कः।

A) आरोग्यचिन्तामणिः B) आरोग्यकल्पद्रुमः

C) आरोग्यमञ्जरी D) आरोग्यदर्पणः

45. माघकविः कस्य पुत्रः आसीत्।

A) श्रीवर्मलातस्य B) दत्तकस्य

C) अभिनन्दस्य D) भूमभट्टस्य

46. शेषोऽयं न भुजो वीर धत्ते यद्धरणीमिमाम्।-अत्र अलङ्कारः कः।

A) अतिशयोक्तिः B) तुल्ययोगिता

C) उत्प्रेक्षा D) अपह्नुतिः

47. द्रवः संघातकठिनः स्थूलः सूक्ष्मो लघुर्गुरुः।
व्यक्तो व्यक्तेतरश्चासि प्राकाम्यं ते विभूतिषु।।-अत्र अलङ्कारः कः।

A) विरोधः B) स्वभावः

C) अतिशयः D) रसवान्

48. चकोर्य एव चतुराश्चन्द्रिकाचामकर्मणि।
आवन्त्य एव निपुणाः सुदृशो रतनर्मणि।।-अत्र अलङ्कारः कः।

A) व्यतिरेकः B) निदर्शना
C) प्रतिवस्तूपमा D) दृष्टान्तः

49. क्षणः कल्पति सीतायाः पद्माक्ष विरहे तव-अत्र कीदृशी लुप्तोपमा।

A) धर्मवाचकलुप्ता B) धर्मोपमानलुप्ता
C) धर्मोपमानवाचकलुप्ता D) वाचकलुप्ता।

50. परिकरालङ्कारस्य लक्षणम्।

A) तुल्यबलविरोधः B) विशेषणसाभिप्रायत्वम्
C) परस्परं क्रियाजननम् D) हेतोर्वाक्यपदार्थता

51. काव्यदर्पणः इति ग्रन्थस्य कर्ता कः।

A) विश्वेश्वरपण्डितः B) राजचूडामणिदीक्षितः
C) गोविन्दठक्कुरः D) केशवमिश्रः।

52. शौद्धोदनिनामकस्य आचार्यस्य सूत्राणां व्याख्यारूपः अलङ्कारग्रन्थः कः।

A) बौद्धालङ्कारः B) अलङ्कारशेखरः
C) सुबोधालङ्कारः D) अलङ्कारसर्वस्वम्

53. अर्थान्तरन्यासालङ्कारः कतिविधः।

A) द्विविधः B) त्रिविधः
C) चतुर्विधः D) पञ्चविधः

54. मन्ये शङ्के ध्रुवम् प्राय इत्यादिशब्दैः कः अलङ्कारः व्यज्यते।

A) अतिशयोक्तिः B) उत्प्रेक्षा
C) सन्देहः D) भ्रान्तिः

55. तुल्यादिशब्दैः कीदृशी उपमा अभिधीयते।

A) शाब्दी B) पूर्णा C) आर्थी D) लुप्ता

56. तोटकवृत्तस्य लक्षणं किम्।

A) भ,भ,भ,गुरुद्वयम् B) स स स स
C) र र र र D) त त त त

57. शालिनी नाम वृत्तं कस्मिन् छन्दसि अन्तर्भवति।

A) जगती B) पङ्क्तिः C) गायत्री D) त्रिष्टुप्

58. ‘एकदा दधिविमाथकारिणीं मातरं समुपसेदिवान् भवान्’-वृत्तं किम्।

A) वंशस्थम् B) तोटकम्

C) रथोद्धता D) दोधकम्

59. चतुर्थात् ततः सप्तमाच्च वर्णात् यतिः कुत्र।

A) मालिन्याम् B) शालिन्याम्

C) पृथ्व्याम् D) वसन्ततिलके

60. हरिणीवृत्ते कति वर्णाः सन्ति।

A) अष्टादश B) सप्तदश

C) षोडश D) चतुर्दश

61. आराधय सपत्नीकः प्रीता कामदुघा हि सा-का।

A) कामधेनुः B) सुदक्षिणा C) मेना D) नन्दिनी

62. महीतलस्पर्शनमात्रभिन्नमृद्धं हि राज्यं पदमैन्द्रमाहुः-कोऽलङ्कारः।

A) अतिशयोक्तिः B) अपह्नुतिः

C) रूपकम् D) अर्थान्तरन्यासः

63. यदेक एव प्रतिगृह्य सेवते-एकः कः।

A) मोक्षः B) त्यागः C) अर्थः D) धर्मः

64. मनोरथानामगतिर्न विद्यते-कस्येदं वाक्यम्।

A) मेनायाः B) पार्वत्याः

C) ब्रह्मचारिणः D) सख्याः

65. अदृश्यरूपा चपला जरेव मनुष्यसत्त्वं परिभूय वर्धते-का।

A) वसन्तसेना B) लक्ष्मीः C) निद्रा D) धृतिः

66. रमणाभिमुखाः स्त्रियः किं न गणयन्ति।

A) शीतोष्णम् B) सुखम् C) दारिद्र्यम् D) दुःखम्

67. अस्यामहं त्वयि च सम्प्रति वीतशोकः कः।

A) दुष्यन्तः B) शाङ्र्गरवः C) कण्वः D) मारीचः

68. परमार्थेन न गृह्यतां वचः-कं प्रत्युक्तिरियम्।

A) राजानम् B) सेनापतिम्

C) जयन्तम् D) विदूषकम्

69. सकृदपि धृतराष्ट्रः पुत्रदत्तं निवापम्-कस्य वाक्यमिदम्।

A) दुर्योधनस्य B) बलरामस्य
C) धृतराष्ट्रस्य D) दुर्जयस्य

70. सन्ध्यावगाढ इव पश्चिमकालसूर्यः-कमधिकृत्य एवं वदति।

A) दुश्शासनम् B) द्रोणाचार्यम्
C) कुरुराजम् D) युधिष्ठिरम्

71. पण्डितराजस्य मते अधमकाव्ये कस्य प्राधान्यम्।

A) अर्थचमत्कृतेः B) शब्दचमत्कृतेः
C) चित्रचमत्कृतेः D) शब्दार्थचमत्कृतेः

72. विभावादयस्त्रयः समुदिता रसाः इति रसगङ्गाधरे कतमं मतम्।

A) नवमम् B) सप्तमम्
C) अष्टमम् D) दशमम्

73. उत्कृष्टा संघटना नाम का।

A) रीतिः B) वृत्तिः C) वक्रोक्तिः D) शय्या

74. ध्वनिमार्गः मनाक् स्पृष्टोऽपि न लक्षितः-कैः।

A) दण्ड्यादिभिः B) भोजादिभिः
C) रुद्रटादिभिः D) भट्टोद्भटादिभिः

75. तमर्थमवलम्बन्ते-इत्यत्र तच्छब्देन विवक्षितोऽर्थः कः।

A) प्रसिद्धः B) शब्दः C) रसः D) स्थायी

76. नाट्यशास्त्रकारस्य मते गानं कतिविधम्।

A) सप्तविधम् B) त्रिविधम्
C) द्विविधम् D) पञ्चविधम्

77. रसविषये चिरन्तनानां पक्षः कस्य।

A) अभिनवगुप्तस्य B) भट्टनायकस्य
C) शङ्कुकस्य D) लोल्लटस्य

78. प्रकृष्टं प्राकृतं किम्।

A) शौरसेनी B) लाटी C) महाराष्ट्री D) गौडी

79. तेन सनाथा काव्यपद्धतिः-केन।

A) माधुर्येण B) औदार्येण
C) प्रसादेन D) समाधिना

80. मलिनमपि हिमांशोर्लक्ष्म लक्ष्मीं तनोति-अत्र काव्यादर्शकाराभिप्रेतः गुणः कः।

A) सौकुमार्यम् B) श्लेषः C) माधुर्यम् D) प्रसादः

81. वेदान्तसारस्य सुबोधिनी इति प्रसिद्धायाः व्याख्यायाः प्रणेता कः।

A) रामतीर्थयतिः B) नृसिंहसरस्वती
C) आपदेवः D) मिथिलेशपाण्डेयः

82. सन्ध्यावन्दनादीनां प्रयोजनं किम्।

A) प्रत्यवायपरिहारः B) स्वर्गादीष्टप्राप्तिः
C) पापक्षयः D) चित्तैकाग्र्यम्

83. बाह्येन्द्रियाणां तद्व्यतिरिक्तविषयेभ्यो निवर्तनं किम्।

A) दमः B) शमः C) तितिक्षा D) समाधिः

84. तस्मै स विद्वानुपसन्नाय प्राह-इत्येतत् वाक्यं कस्यां श्रुतौ।

A) मुण्डके B) तैत्तरीयके
C) बृहदारण्यके, D) छान्दोग्ये

85. व्यवसायात्मिका बुद्धिः कुत्र न विधीयते।

A) मोक्षे B) लोके C) कर्मणि D) समाधौ

86. दूरेण ह्यवरं कर्म-कस्मात्।

A) कर्मयोगात् B) ध्यानयोगात्
C) बुद्धियोगात् D) भक्तियोगात्

87. जन्मादि इत्यत्र कः समासः।

A) तत्पुरुषः B) कर्मधारयः C) बहुव्रीहिः D) द्वन्द्वः

88. अथातो ब्रह्मजिज्ञासा-अत्र अथशब्दस्य कोऽर्थः।

A) मङ्गलम् B) आनन्तर्यम्
C) वितर्कः,, D) अधिकारः

89. तं केचित् अन्यत्रान्यधर्माध्यास इति वदन्ति-अत्र केचिद् इति पदेन विवक्षिताः के।

A) नैयायिकाः B) माध्यमिकाः
C) प्राभाकराः D) सौत्रान्तिकाः

90. कल्पतरुपरिमलस्य प्रणेता कः।

A) अमलानन्दः B) अप्पय्यदीक्षितः
C) प्रकाशात्मयतिः D) वाचस्पतिमिश्रः

91. न्यायनये ईश्वरः जगतः कीदृशं कारणम्।

A) निमित्तकारणम् B) समवायिकारणम्,
C) असमवायिकारणम् D) उपादानकारणम्

92. नैयायिकानां मते शक्तिः कस्मिन् पदार्थे अन्तर्भवति।

A) द्रव्ये B) गुणे C) सामान्ये D) अभावे

93. शब्दो नित्यः कृतकत्वात्-अत्र हेत्वाभासः कः।

A) विरुद्धः B) सव्यभिचारः C) असिद्धः D) बाधितः

94. वैशेषिकसूत्राणां कर्ता कः।

A) गौतमः B) कपिलः
C) कणादः D) वात्स्यायनः

95. अलौकिकाविगीतशिष्टाचारविषयत्वात् इत्यत्र अविगीतदलं कुत्र व्यभिचारवारणाय निविष्टम्।

A) भोजनादौ B) रात्रिश्राद्धादौ
C) जलताडनादौ D) स्पष्टार्थम्

96. अयथार्थानुभवः कतिविधः।

A) चतुर्विधः B) द्विविधः
C) त्रिविधः D) पञ्चविधः

97. गौरिति विशिष्टज्ञानं विशेषणज्ञानजन्यं विशिष्टज्ञानत्वात् इत्यनुमानं कस्य साधकम्।

A) सविकल्पकप्रत्यक्षस्य B) योगिप्रत्यक्षस्य
C) सामान्यलक्षणाप्रत्यासत्तेः D) निर्विकल्पकप्रत्यक्षस्य

98. गवादिशब्दानां न्यायनये कुत्र शक्तिः।

A) जातौ B) व्यक्तौ
C) जातिविशिष्टव्यक्तौ D) जातिगुणद्रव्यक्रियासु

99. रघुनाथशिरोमणिकृता तत्त्वचिन्तामणिव्याख्या का।

A) प्रकाशः B) दीधितिः
C) दीपिका D) किरणावलिः

100. पङ्कजादिपदं कीदृशम्।

A) यौगिकरूढम् B) यौगिकम् C) योगरूढम् D) रूढम्

101. पस्पश इत्यत्र धातुः कः।

A) स्पृश् B) स्पर्श C) स्पश D) पस्पर्श

102. संग्रहस्य कर्ता कः।

A) कात्यायनः B) व्याडिः

C) उपवर्षः D) उग्रभूतिः

103. गां दोग्धि पयः-अस्य वाक्यस्य कर्मणि स्वरूपं किम्।

A) गां पयो दुह्यते B) गवा पयो दुह्यते,

C) गौः पयो दुह्यते D) गोः पयो दुह्यते

104. तिलेषु तैलमित्यत्र क आधारः।

A) औपश्लेषिकः B) वैषयिकः C) अभिव्यापकः D) संयोगः

105. हितशब्दयोगे का विभक्तिः।

A) तृतीया B) चतुर्थी C) पञ्चमी D) षष्ठी

106. त्रिफला इत्यत्र ङीप् कुतो न सम्भवति।

A) अजादित्वात् B) फलवाचित्वात्

C) अपवादत्वात् D) द्विगुसमासत्वात्

107. यवनानी इत्यत्र आनुर् ङीष् च कस्यार्थे।

A) महत्त्वे B) दुष्टे C) लिप्याम् D) पुंयोगार्थे

108. मनोः स्त्री-

A) मनावी B) मानवी C) मानुषी D) मनूः

109. भवामीत्यत्र दीर्घः केन सूत्रेण

A) सुपि च B) अकः सवर्णे दीर्घः

C) अतो दीर्घो यञि D) आतो धातोः

110. ऐधिषत-अत्र लकारः कः।

A) लङ् B) लिङ् C) लुङ् D) लृङ्

111. सूर्यस्य समः कः

A) कुजः B) बुधः C) मन्दः D) सितः

112. गौरवर्णः ग्रहः कः

A) गुरुः B) सूर्यः C) चन्द्रः D) बुधः

113. मकरकुम्भयोः स्वामी कः।

A) गुरुः B) मन्दः C) कुजः D) बुधः

114. अग्निदग्धं वस्त्रं कस्य ग्रहस्य

A) मन्दस्य B) कुजस्य C) रवेः D) केतोः

115. सिद्धान्तशेखरस्य कर्ताः कः

A) वराहमिहिरः B) भास्करः C) श्रीपतिः D) आर्यभटः

116. मेषूरणं नाम को भावः

A) चतुर्थः B) द्वादशः C) दशमः D) सप्तमः

117. लघुजातकस्य कर्ता कः

A) भास्कराचार्यः B) वराहमिहिरः

C) ब्रह्मगुप्तः D) आर्यभटः

118. तौक्षिक इति कस्य राशेः नाम

A) मकरस्य B) धनुषः

C) कन्यायाः D) वृश्चिकस्य

119. नक्षत्रग्रहाः कति

A) नव B) सप्त C) पञ्च D) एकः

120. कन्याराशिः कस्योच्चराशिः

A) चन्द्रस्य B) बुधस्य C) सूर्यस्य D) गुरोः